

Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas, Palatu külas, Kivimardi kinnistu (katastritunnus 33402:002:0199) eraldisel 3 harvendusraie, eraldisel 9 lageraie ning eraldistel 1 ja 7 metsakaitseekspektiisi alusel määratud lageraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Osaühing Sinumaa volitatud esindaja Imre Unduse poolt 08.08.2024 ja 02.09.2024 esitatud metsateisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Kivimardi kinnistu eraldisel 3 harvendusraie, eraldisel 9 lageraie ning eraldistel 1 ja 7 metsakaitseekspektiiside alusel määratud lageraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raiete registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Looduskaitseseaduse (LKS §55 lg 6¹) alusel on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani. Lindude asustustihedus on reeglina kõrgem segametsades (laane-, salu- ja soovikumetsades) ning kasvab metsa vanuse tõustes.

1.2.2. Lageraied eraldistel 7 ja 9 paiknevad osaliselt riigimaanteede kaitsevööndis, mistõttu Transpordiamet ehitise omanikuna on andnud loa kaitsevööndis lageraiete teostamiseks järgmistel tingimustel ja soovitusel:

- Seemne ja säilikpuude kaugus teest peab puu murdumisel välistama selle sattumise riigiteele.
- Juhul, kui lageraide teostamise järgselt soovitakse raiutud ala metsastamist teostada lähemal kui 15m riigitee välimise sõiduraja servast, tuleb see Transpordiametiga täiendavalt kooskõlastada.
- Metsamaterjali ladustamiseks lähemale kui 15m äärmise sõiduraja servast tuleb taotleda nõusolek Transpordiametist. Tee kaitse ja liiklusohutuse kaalutlusel võib Transpordiamet nõusolekust keelduda.
- Raietöödega seotud liikluskorralduse muudatused tuleb kooskõlastada Transpordiametiga.
- Nõusolek ajutiste juurdepääsuteede rajamiseks ning metsamaterjali laadimistööde teostamiseks riigiteelt tuleb taotleda Transpordiametist. Tee kaitse ja liiklusohutuse kaalutlusel võib Transpordiamet nõusolekust keelduda.

Soovitus: juhtudel, kui lageraide teostamise järgselt jäävad riigitee äärde (transpordimaale) üksikud puud, palume sellest teavitada Transpordiametit.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Osaühing Sinumaa volitatud esindaja Imre Undus esitas 08.08.2024 Keskkonnaametile metsateatised nr 50001054158 ja 50001054159 Kivimardi kinnistu eraldistel 1 ja 7 metsakahjustuste (ulukid) kohta ning 02.09.2024 metsateatised nr 50001058648 ja 50001058647 Kivimardi kinnistu eraldisel 3 harvendusraie ja eraldisel 9 lageraie tegemiseks. Keskkonnaamet teostas metsakaitseeksperimente eraldistel 1 ja 7 ning otsustas puistu halva seisukorra tõttu määrata alale lageraie. Raie eraldisel 1 on kavandatud 1,02 ha suurusel alal, kavandatud raie maht on 150 tm, eraldisel 3 on 0,22 ha suurusel alal kavandatud raie mahuga 4 tm, eraldisel 7 on 0,34 ha suurusel alal kavandatud raie mahuga 150 tm ning eraldisel 9 on 0,13 ha suurusel alal, kus kavandatud raie maht on 3 tm. Eraldistel 3, 7 ja 9 kavandatud tööde alad piirnevad Natura 2000 võrgustikku kuuluva Nätsi-Võlla linnualaga ning eraldisel 1 asub 30 meetri mõjualas. Natura 2000 alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatud tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtsusest.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“.

3.1. Kavandatud tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kahjustusteatised on esitatud keskealise (eraldis 1) ja valmiva (eraldis 7) metsa arenguklassi kuuluvate kuuse enamusega puistute kohta. Keskkonnaamet on 02.09.2024 koostanud metsakaitseeksperimenti nr. 10000016146. Kahjustatud alade lageraie on vajalik ulukite poolt kahjustatud metsas, kus on näha ka teisi kahjustusi: ürase ja juurepess. Lageraie eraldisel 1 on kavandatud 1,02 ha suurusel alal, kavandatud raie maht on 150 tm ning eraldisel 7 on lageraie kavandatud 0,34 ha suurusel alal, kavandatud raie maht on 55 tm.

Eraldisel 3 on harvendusraie kavandatud 0,22 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 4 tm ning eraldisel 9 on lageraie kavandatud 0,13 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 3 tm.

Lageraiete eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine ning harvendusraie eesmärgiks on metsa hooldamine.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kivimardi kinnistu asub Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 2016. aastal kehtestatud Koonga valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kivimardi kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspäikeskonnas. Kavandatud raied eraldistel 1 ja 3 piirnevad katastriüksusel

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

33402:002:0132 registreeritud lageraietega eraldistel 2 ja 3 (raieala kokku 2,98 ha). Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala eraldis 1 asub angervaksa kasvukohatüübis ning eraldisel kasvab keskealine kuuse enamusega puistu, eraldis 3 asub tarna-angervaksa kasvukohatüübis, millel kasvab keskealine kase enamusega puistu, eraldis 7 asub sinilille kasvukohatüübis, millel kasvab valmiv kuuse enamusega puistu ja eraldis 9 asub angervaksa kasvukohatüübis, eraldisel kasvab halli lepa noorendik.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus lageraied ning harvendusraie läbi viiakse. Harvendusraie ning lageraiete langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, lageraied ega harvendusraie ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate lageraiete ning harvendusraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja ja LKS järgi on kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab. Ei kahjusta, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul kui pinnas seda võimaldab.

Vesi- raiealadel ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima- kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- Raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta raied maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealadel ei ole neid elemente ja kavandatud raied neid ei mõjuta. Raied eraldistel 1, 3, 7 ja 9 on kavandatud kokku 1,71 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes üks kuu. Raiete teostamise järgselt mõjud pöörduvad - langi uuenemine tagatakse metsaseaduse §-s 24 sätestatud korras. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Lageraied ning harvendusraie on kavandatud Natura 2000 võrgustikku kuuluva Nätsi-Võlla loodusala piirneval või selle mõjualas oleval alal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Nätsi-Võlla looduskaitseala ega Nätsi-Võlla loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandavad raied eraldistel 3, 7 ja 9 piirnevad Natura 2000 võrgustikku kuuluva Nätsi-Võlla loodusala ja Nätsi-Võlla looduskaitsealaga ning eraldis 1 asub loodusala ja looduskaitseala 30-

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

meetrises mõjualas. Kavandatud raialadel ega nende 30 mõjualas ei ole Nätsi-Võlla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi metsaelupaikasid ega liikide elukohti.

Puistute raiumine kavandatud raie alal ei mõjuta elupaika negatiivselt kaugemal kui 30 m⁴.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raialadel ja raialade mõjualas ei asu Nätsi-Võlla loodusala ja Nätsi-Võlla looduskaitseala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raied ei mõjuta ebasoodsalt alade kaitse-eesmärke ega terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Lageraied ning harvendusraie on kavandatud Nätsi-Võlla looduskaitseala Palatu sihtkaitsevööndiga piirneval alal või selle 30-meetrises mõjualas. Mõju looduskaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Nätsi-Võlla loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Raialadel ja nende vahetus mõjualas (kuni 30 m) ei esine looduskaitseala ja loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid elupaiku.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Raietööd eraldistel 1 ja 7 teostada Keskkonnaameti poolt koostatud metsakaitseeksperimentide alusel.

Eraldisel 3 kavandatud harvendusraie teostamisel arvestada, et puistu esimese rinde rinnaspindala alammäär pärast harvendusraiet peab olema kooskõlas metsa majandamise eeskirja lisa 1-ga.

Säilikipuid tuleb lageraielangile jätta vastavalt metsaseaduse § 29 lõige 1 punkti 3 nõuetele (vähemalt 5 tm/ha). Nõuded säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud metsa majandamise eeskirja §-s 13.

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud lageraiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde

tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Nätsi-Võlla loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Tuuli Oja
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond